

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๙

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๓

๑ ฝ่ายพระหน่ออินทร์สินสมุทร แลเห็นลำกำปั่นเป็นหล่นไป แต่เสียงปี่ที่เป่ายังไม่หยุด ค่อยแผ่กายว้ายมาในสาชล เห็นพวงพลกรธลับระดับดาด ที่ต้นอยู่รู้จักล้วนจันทาม เห็นพิตรรงค์ทรงนั่งบัลลังก์อาสน์ ไม่ทันถามความไต่ถามสนทวิ	ดามาศดกลางมหาชลาลัย ไม่มีใครดูแลแต่สักคน สินสมุทรเพ่งพิศคิดฉงน ปั่นขึ้นบนกำปั่นไม่ครั้นคร้าม ดูเกลื่อนกลาดกลางเรืออยู่เหลือหลาม จึงโดดข้ามคนเหล่านั้นมาทันที เข้าทอดบาทงกชบทศรี ทรงไต่กิ้งกิ้งเกลือกกลงเสือกกาย ฯ
พระอภัยมณี, สุนทรภู่	

๑. คำว่า “กำปั่น” ในที่นี้หมายถึงข้อใด

- ก. หีบ
- ค. ทะเล

- ข. เกาะ
- ง. เรือสำเภา

๒. จากบทอ่าน คำในข้อใดมีความหมายต่างกัน

- ก. ชลา - สาชล
- ค. บดินทร์ - พิตรรงค์

- ข. บัลลังก์ - อาสน์
- ง. ดาด - เกลื่อนกลาด

๓. ข้อใดไม่ปรากฏการใช้คำที่แสดงความรู้สึก

- ก. สินสมุทรเพ่งพิศคิดฉงน
- ค. จึงโดดข้ามคนเหล่านั้นมาทันที

- ข. ปั่นขึ้นบนกำปั่นไม่ครั้นคร้าม
- ง. ทรงไต่กิ้งกิ้งเกลือกกลงเสือกกาย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖

เห็นโรงหีบหีบอ้อยเขาคอยป้อน เห็นน้ำอ้อยย้อยรางที่วางเรียง อันลำอ้อยย้อยยับเหมือนทับอก เขาโหมไฟในโรงโขมงควัน อันน้ำในใจคนเหมือนตันอ้อย ต้องหันหีบหนีบแตกให้แหลกลำ	มีคนต้อนควายตวาดไม่ขาดเสียง ไอ้พิศเพียงชลนาพี่จำบัลย์ น้ำอ้อยตกเหมือนน้ำตาตวงกว่าขัน ให้อัดอั้นอกกลุ่มรุมระกำ ข้างปลายกร่อยขีดขิมไม่อิมหน้า นั่นแลน้ำนี้จะหวานเพราะจวนเจือ
นิราศพระปฐม, สุนทรภู่	

๔. บทอ่านนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. ความรู้สึกของกวี
- ค. ขั้นตอนการทำน้ำอ้อย

- ข. วิธีการเลือกต้นอ้อย
- ง. ความยากลำบากของการปลูกอ้อย

๕. ข้อใดแสดงพรรณนาของผู้แต่งที่ปรากฏในบทอ่าน

- ก. เขาโหมไฟในโรงโหมงควัน
- ค. เห็นน้ำอ้อยอ้อยรางที่วางเรียง

- ข. อันน้ำในใจคนเหมือนต้นอ้อย
- ง. เห็นโรงหีบหีบอ้อยเขาคอยป้อน

๖. บทอ่านนี้**ไม่ปรากฏ**ลักษณะในข้อใด

- ก. การเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจน
- ค. การใช้คำสัมผัสเสียงเพื่อสร้างจังหวะไพเราะ

- ข. การใช้คำถามเพิ่มน้ำหนักอารมณ์ความรู้สึก
- ง. การซ้ำคำเพื่อให้เกิดความหมายในบริบทที่แตกต่าง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗-๑๐

อนิจจาเมฆคล้ำดำแท้แท้ อันคนเราถึงเศร้าโศกเพียงไร พอเล็งเห็นโลกธรรมซ้ำซ้อน สติคืนเข้าแหล่งแห่งประมุข ทุกข์คือร้อนถอนทุกข์เหลือสุขเย็น เมฆก้อนนี้จึงมีคุณอนันต์	อุตส่าห์แรขอบน้ำเงินเปลือกลินได้ ก็เบาใจเมื่อเขารู้เท่าทุกข์ ค่อยใจดีย้อมออกบอกสนุก แลเห็นสุขและทุกข์เทียมคู่กัน ของเห็นเห็นไม่ยากพอบากัน ไม่เช่นนั้นมรณภัยได้พบแล้ว โคลงกลอนของครูเทพ เล่ม ๒, เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
--	---

๗. บทอ่านนี้**ไม่ได้**กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. ยอมรับกับทุกสิ่ง
- ค. ทำทุกอย่างที่ทำได้

- ข. อยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้น
- ง. เรียนรู้จากความผิดหวัง

๘. ข้อใดคือจุดประสงค์ของบทอ่านนี้

- ก. ปลุกใจ
- ค. ให้ข้อคิด

- ข. โนมน้าว
- ง. ให้ความรู้

๙. “เมฆดำ” เปรียบเหมือนกับสิ่งใด

- ก. ความหลง/เพ้อฝัน
- ค. ความประมาท/ขาดสติ

- ข. ความไม่รู้/เฉยเมย
- ง. ความทุกข์/อุปสรรค

๑๐. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตามข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน

- ก. โศกเศร้าเสียใจเพราะกระเป๋ากับที่ขบหาย
- ข. หมั่นทำความดีทุกวันเพื่อให้ตัวเองหลุดพ้นจากความทุกข์
- ค. ไม่ไปออกกำลังกายเพราะมีความสุขกับการรับประทานอาหาร
- ง. แม้จะไม่ได้เป็นนักร้องตามที่หวังแต่ก็มีความสุขกับการร้องเพลง

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑-๑๒

ป้องกันฮีตสโตรกให้ทัน

ฮีตสโตรก (Heat Stroke) คือ ภาวะที่ร่างกายระบายความร้อนไม่ทัน ทำให้อุณหภูมิในร่างกายสูงเกิน ๔๐ องศาเซลเซียส ซึ่งอาจทำให้ชัก หมดสติ และเสียชีวิตได้

๔ สัญญาณเตือน “ฮีตสโตรก”

๑. ตัวร้อนจัด ผิวแดง ไม่มีเหงื่อ
๒. เวียนหัว ใจสั่น คลื่นไส้ อาเจียน
๓. มึนงง พูดสับสน คล้ายคนเมา
๔. ชัก หรือหมดสติ

หากพบผู้มีอาการ ควรช่วยเหลือทันที

๑. พาเข้าที่ร่มหรือห้องที่มีอากาศถ่ายเท
๒. คลายเสื้อผ้าให้หลวม
๓. ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตัว หรือประคบเย็นบริเวณรักแร้ ขาหนีบ และลำคอ
๔. หากยังรู้สึกตัว ให้จิบน้ำทีละน้อย
๕. รีบนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด

เรื่องเล็กที่ไม่ควรมองข้าม

หน้าร้อนแบบนี้ อย่าฝืนร่างกาย หากรู้สึกเพลีย เวียนหัว หรือร้อนผิดปกติ ควรรีบพักและดื่มน้ำทันที เพราะฮีตสโตรกสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว การสังเกตอาการและดูแลตัวเองตั้งแต่เนิ่น ๆ คือวิธีป้องกันที่ดีที่สุด เพื่อให้เราผ่านหน้าร้อนนี้ไปได้อย่างปลอดภัย

คลังสื่อความรู้สุขภาพ, กระทรวงสาธารณสุข

๑๑. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในบทอ่าน

- ก. อาการของฮีตสโตรก
- ค. วิธีป้องกันตนเองในหน้าร้อน

- ข. วิธีช่วยเหลือผู้ป่วยเบื้องต้น
- ง. การรักษาโดยแพทย์ในโรงพยาบาล

๑๒. ข้อใดไม่สามารถสรุปได้จากบทอ่านนี้

- ก. ฮีตสโตรกอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้
- ค. การหลีกเลี่ยงแดดจัดช่วยป้องกันฮีตสโตรกได้

- ข. การอยู่ในที่ร่มจะไม่มีโอกาสเป็นฮีตสโตรก
- ง. การจิบน้ำบ่อยช่วยลดความเสี่ยงของฮีตสโตรกได้

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๕

โฆษณาสุขภาพ ทำไมต้องระวัง

โฆษณาสุขภาพไม่เหมือนโฆษณาทั่วไป เพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตและร่างกายโดยตรง หากตัดสินใจผิดพลาดเสียทั้งเงินและสุขภาพ หลายโฆษณาจึงสื่อสารเกินจริงหรือทำให้เข้าใจผิด เช่น

- อ้างว่าสามารถรักษาได้ทุกโรค หรือหายขาดแน่นอน
- ใช้ภาพก่อน-หลัง (Before-After) ที่ไม่ตรงกับความจริง
- ใช้คำพูดหวือหวา เช่น “ปลอดภัย ๑๐๐%” “เห็นผลตั้งแต่ครั้งแรก”
- ทำให้ประชาชนเกิดความกลัว เช่น ถ้าไม่ใช้จะป่วยหนัก
- แอบอ้างชื่อแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญโดยไม่ได้รับอนุญาต
- เปรียบเทียบหรือด้อยค่าสถานพยาบาลอื่น

ก่อนตัดสินใจใช้บริการหรือซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ลองเช็คตัวเองตามนี้

๑. อย่าเชื่อเพียงคำโฆษณาว่า “หายขาด” “รับประกันผล” หรือ “เห็นผลแน่นอน” ควรตั้งข้อสงสัยไว้ก่อน
๒. ตรวจสอบให้ชัดว่า สถานพยาบาลหรือคลินิกต้องมีใบอนุญาตถูกต้อง ผลิตภัณฑ์ต้องมีเลข อย.

หรือการรับรองตามกฎหมาย

๓. อย่าตัดสินใจเพราะความกลัวหรือความรีบ โฆษณาที่เร่งหรือทำให้กลัว มักทำให้ตัดสินใจพลาด
๔. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรสาธารณสุข โดยเฉพาะเรื่องยา การรักษา หรือการทำหัตถการ
๕. ดูข้อมูลหลายด้าน อย่าเชื่อแค่รีวิวหรือภาพโฆษณา ควรเช็คข้อมูลจากหน่วยงานราชการ และแหล่งให้ความรู้ด้านสุขภาพ ไม่ใช่เฉพาะจากผู้ขาย

คลังสื่อความรู้สุขภาพ, กระทรวงสาธารณสุข

๑๓. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในบทอ่าน

ก. ประโยชน์และข้อจำกัดของโฆษณา	ข. ผลเสียของการเชื่อโฆษณาเกินจริง
ค. ลักษณะโฆษณาที่อาจทำให้เข้าใจผิด	ง. การตรวจสอบข้อมูลก่อนเลือกใช้บริการ

๑๔. ข้อใดสรุปไม่ถูกต้อง

- ก. โฆษณาที่มีรีวิวมามากก็เชื่อถือได้
- ข. โฆษณาที่ดีควรให้ข้อมูลตามความจริง
- ค. ควรตั้งข้อสงสัยต่อคำโฆษณาที่เกินจริง
- ง. การตัดสินใจอย่างรอบคอบช่วยลดความเสี่ยง

๑๕. ข้อเรื่องในข้อใดเหมาะสมกับบทอ่านนี้มากที่สุด

- ก. คิดก่อนเชื่อใช้อย่างปลอดภัย
- ข. ตัดสินใจผิด อาจเสียทั้งเงินและสุขภาพ
- ค. รู้ทันโฆษณา คิดก่อนเชื่อ ใช้อย่างปลอดภัย
- ง. โฆษณาเกินจริง ความเสี่ยงที่ประชาชนควรรู้

มารู้จัก

ขยะอันตรายชุมชน

กฎกระทรวงการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษ
หรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. 2563
กำหนดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย
จากชุมชนไว้ 5 ประเภท คือ

1

หลอดไฟ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์
หรือหลอดไฟชนิดอื่น ๆ

จุดทิ้งขยะอันตราย

2

ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ เช่น ถ่านไฟฉาย
ถ่านกระดุม แบตเตอรี่รถยนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์
เคลื่อนที่ หรือแบตเตอรี่กล้องดิจิทัล

3

ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์
บรรจุภัณฑ์ป้องกันหรือกำจัดสัตว์
และแมลงพาหะนำโรค

4

ยาและเวชภัณฑ์ เช่น ยาทั้งหมดอายุ
ยาปฏิชีวนะ ยาขจัด

5

ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์
อิเล็กทรอนิกส์

ข้อมูลความรู้โดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
ออกแบบผลิตสื่อโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
จัดทำเมื่อ : มกราคม 2568

สายด่วนกรมอนามัย
1 4 7 8
กรมอนามัยส่งเสริมสุขภาพไทยด้วยภาพดี

ติดตามสาระความรู้สุขภาพ ได้ที่
AnamaiMedia
สื่อมวลชนเดียวกรมอนามัย

๑๖. ข้อใดไม่จัดว่าเป็นขยะอันตรายชุมชน

- ก. ขวดน้ำยาทาเล็บ
- ค. หน้ากากอนามัยใช้แล้ว

- ข. กระจกเครื่องดื่ม
- ง. โทรศัพท์มือถือเสื่อมสภาพ

๑๗. ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. ยาทั้งหมดอายุและเวชภัณฑ์บางชนิดต้องแยกทิ้งเป็นขยะประเภทยาและเวชภัณฑ์
- ข. หลอดไฟชนิดต่าง ๆ และกระป๋องสเปรย์จัดอยู่ในกลุ่มขยะอันตรายประเภทเดียวกัน
- ค. กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้มูลฝอยที่เป็นพิษจากชุมชนมีทั้งหมด ๕ ประเภท
- ง. แบตเตอรี่รถยนต์และแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่จัดเป็นขยะอันตรายประเภทเดียวกัน

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ ๑๘-๒๐

ชีวิตเสี่ยงภัยเมื่ออยู่ใกล้ขยะอันตราย

ในบรรดาขยะมูลฝอยทั้งหมด “ขยะอันตราย” เป็นประเภทที่ต้องเฝ้าระวังมากที่สุด เพราะองค์ประกอบของขยะประเภทนี้ สามารถทำให้เกิดอันตรายแก่คน สัตว์ พืช ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมได้

ขยะอันตราย ที่ใกล้ตัวกว่าที่คิด

ถ้าทิ้งขยะอันตรายอย่างไม่ระวัง อาจได้รับสารพิษสะสมจนส่งผลเสียต่อร่างกาย ทั้งแบบเฉียบพลัน หรือเรื้อรังได้ ดังนี้

หลอดฟลูออเรสเซนต์ : มีปรอท เป็นตะคริวที่แขนขา สมองอีกเสบ หลอดฟลูออเรสเซนต์ : มีปรอท เหงื่อกรวม ท้องร่วงรุนแรง กล้ามเนื้อกระตุก	น้ำยาทำความสะอาด : มีแอมโมเนีย มีเสมหะ เจ็บหน้าอก ชัก ถ้าสัมผัสจะไหม้ผิว แบตเตอรี่รถยนต์ : มีตะกั่ว ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ความจำเสื่อม ชักกระตุก	แบตเตอรี่มือถือ : มีนิกเกิล มีอาการแพ้ตามผิวหนัง มีแผลไหม้ หอบหืดเรื้อรัง แสบหน้าอก ดินเนอร์ : มีสารทำลาย คลื่นเหียน ผิวแห้งแตก ระบบทางเดินอาหาร อาจหยุดทำงาน
--	--	---

คัดแยก “ขยะอันตราย” ดังต่อไปนี้ :

- ✗ ห้ามทิ้งในถังขยะอันตรายสีเทาส่วนนี้
- ✗ ห้ามนำไปเผา เผา หรือทิ้งแหล่งน้ำ
- ✗ ถ้าเป็นของเหลว อย่าเทรวมกัน
- ✗ ถ้าเป็นของแข็ง ระวังภาชนะไม่ให้แตกหัก

ขอบคุณข้อมูลจากภาพจาก
เอกสารสิ่งแวดล้อม เมื่ออยู่ใกล้ขยะอันตราย กรมควบคุมมลพิษ
เอกสารเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
www.sas.ac.th/2018/08/18/engpaper/18.pdf
web.un.ac.th/schoolnet/sas/servlet/servlet/servlet/servlet
www.rpo-se.co.th/rpo_date/rpo_previews.asp?id_news=5&id_sub=17&id=393

ศูนย์เรียนรู้สู่องค์กร
The Health Center

๑๘. บทอ่านนี้เป็นการสื่อสารในลักษณะใด

- ก. แนะนำ
ค. แจ้งเตือน

- ข. รณรงค์
ง. ประชาสัมพันธ์

๑๙. หากบุคคลหนึ่งมีอาการ “เหงื่อกรวม ท้องร่วงรุนแรง และกล้ามเนื้อกระตุก” สันนิษฐานได้ว่าได้รับสารพิษชนิดใดสะสมในร่างกาย และสารพิษดังกล่าวน่าจะมาจากขยะประเภทใด

- ก. ได้รับสารแมงกานีส จากถ่านไฟฉาย
ค. ได้รับสารปรอท จากหลอดฟลูออเรสเซนต์

- ข. ได้รับสารตะกั่ว จากแบตเตอรี่รถยนต์
ง. ได้รับสารแอมโมเนีย จากน้ำยาทำความสะอาด

๒๐. ข้อใดคือการ “คัดแยกขยะอันตราย” อย่างถูกวิธี

- ก. ทูบหลอดฟลูออเรสเซนต์ให้ละเอียดก่อนทิ้ง
ข. นำน้ำยาทำความสะอาดและดินเนอร์ที่เหลือใช้เทรวมกัน
ค. นำแบตเตอรี่มือถือที่เสียแล้วไปเผาทำลายในเตาเผาหลังบ้าน
ง. รวบรวมถ่านไฟฉายที่ใช้แล้วใส่ถุงก่อนทิ้งลงในถังขยะสีเทา

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “รักษ์ภาษาไทย” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๐-๑๒ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที